

Литературно ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ

СЪЮЗ НА ПИСАТЕЛИТЕ
ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

20 ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА СЪЮЗА НА ПИСАТЕЛИТЕ ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

“Учреден след рухването на тоталитарната комунистическа власт, той сплоти изявени поети, белетристи и журналисти изповядващи идеите на БЗНС и в резултат на успешната организационна, издателска и културно-просветна дейност от 11 учредители на 25.1.1997 г. към 25.1.2010 г. членовете на СПЗ са вече 58, които са автори на 250 поетични и белетристични книги...”

Йордан Борисов, председател на СПЗБ, 2010 г.

В протокола на учредителното събрание, по данни на Йордан Борисов, учредители са: Искър Шуманов, Иван Селановски, Петко Огойски гр. София; Стоян Колдов с. Лесново, Софийско; Георги Киришев с. Лозен, Хасковско; Пенко Керемидчиев гр. Панагюрище; Д-р Иван Цолов с. Гиген, Плевенско, Васил Калфов гр. Кюстендил; Йордан Борисов и Боян Стоянов гр. Враца, Страхил Планинец Германия. Избрано е следното ръководство: Йордан Борисов председател; Георги Киришев зам.председател, Боян Стоянов организационен секретар; Иван Селановски касиер, който след една година поема и отговорността като орг.секретар; Искър Шуманов редактор, Стоян Колдов председател на Контролно-ревизионната комисия, с членове на същата: Васил Калфов и Пенко Керемидчиев.

“Като член на ПП на БЗНС и учител по литература приветствам създаването на Съюз на писателите-земеделци в България, със седалище гр. София... Сега, след рухването на бившия тоталитарен режим на БКП, издаването на земеделска книжнина е необходимост. Подгответе сборника /става дума за сборник “Детелина”, първи том на който излиза през 2000 г./ и Ви обещавам, че ще направим всичко възможно да бъде отпечатан.”

Георги Пинчев, член на ПП на БЗНС, 25.1.1997 г.

“Литературния сборник “Детелина” е необходим на Съюза на писателите-земеделци. В него те ще публикуват своите поетични и белетристични творби, отразяващи борбата и страданията на репресираните земеделци след 9.1X.44 г.”

Искър Шуманов, гл. Редактор на в-к “Земеделско знаме”, 25.1.1997 г.

НОВИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА НА НОВАТА ГОДИНА

Вече шест години посрещаме новите предизвикателства на времето с в-к „Литературно земеделско знаме”.

Често си задаваме въпроса - какъв е нашият вестник и какъв трябва да бъде? Литературно огледало, в което се оглежда духовността на бездуховното ни битие? Земеделско вдъхновение и упование за хилядите сдружени земеделци, изхвърлени от изконната организация на бащи и деди? Или знаме, което трябва да опазим чисто, да веем високо и да следваме в бурите и въртопите, през които минаваме...

Трудно е да се каже от какво имаме най-голяма нужда, защото имаме нужда от всичко това и от много повече.

Едно е сигурно - „Литературно земеделско знаме” беше и трябва да остане трибуна на земеделската мисъл и съвест. Тук трябва да се задават въпроси и да се дават отговори - чрез всички изразни средства на живото слово - поезия, белетристика, публицистика, сатира. Тук е мястото, където можем да мечтаем за по-добър свят и да търсим брод към него, тук е мястото, където можем да изхвърлим душевната погнуса от грозното в света край нас, това е територията, на която можем да срещнем идеите си за прагматично оцеляване и хипотетично благоденствие, за политическо проветряване на авгиевите обори, в които превърнахме държавата си... Тук трябва да кръстосаме перо и слово, за да припомним ценностите на демокрацията и свободата, които са ценности на Левски и Стамболийски, на Земеделския съюз, на Европейския съюз, на днешната цивилизация - равенството, братството и свободата, мира, хляба и народовластието, разделението на властите и правото на стремеж към щастие.

144 ГОДИНИ ОТ ГИБЕЛТА НА ВАСИЛ ЛЕВСКИ

Роден
18.07.1837
Убит
18.02.1873

С ЛИЦЕ КЪМ АПОСТОЛА

Ний носим в гърдите си светлата вяра,
която си носил на времето ти
с оная свещичка която не догаря
и нейният пламък навеки пламти.

Тоз пламък запален във мрака вековен,
тоз пламък затрепкал с безбройни искри
по пътя ти страшен със дух неспокоен,
по който си палил бунтовни зари.

И лошо, че робство отново ни плаши,
робство, надвиснало страшно над нас -
робия от изроди чужди и наши,

потъпкали твоя безсмъртен завет!
Но идва моментът на мощния глас,
със който народът ще тръгне напред.

II
И буря ще ревне със сила могъща,
и клони ще кърши, препречили път;
ще стресне смълчаните старите къщи,
в които герои в забвение спят.

И сила навред ще възкръсне голяма -
духът ще възкръсне на славния род,
пострадал от подла и грозна измама -
измъчен във своята родина народ.

Затуй си ни нужен, Апостоле святи,
затуй ни е нужен духът ти велик,
със който законно в затвора да прати

роякът продажен и долната смет
и всеки безродник, и всеки мръсник -
крадците безбройни - апаши безчет.

III
ДА! Време е вече за истинска будност,
да станем от този безпаметен сън,
макар и със мъки и с адската трудност
камбана да екне със мощния звън.

И слънце да греине в небето ни родно,
и Правда Човешка навред да цари;
просторът сияен да диша свободно;
във въздух пречистен Любов да гори.

И буден тогава, Апостоле свиден,
народът ще брани сам своята чест,
изчистил и присмех и гаври обидни,

които търпял е по своя адрес.
Народът ще каже в съдбовния час
тук своята воля със Български глас!

17.02.2017 г., Харалан Недев

138 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ

Роден
01.03.1879
Убит
14.06.1923

АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ

Ти жив си! В нас. Напътстваш ни, говориш.
Далече поглед благ си устремил.
Зад ралото земята влажна пориш,
от ризата ти облак пот избил.

И цялата земя гори, сребрее, диша,
обятия разтваря, чака плод
в гръдта ѝ с обич някой да засее
и да го стопли с рукналата пот.
И гледаш как житата избухват,
талази как извиват гриви. Как
край нивата хоро се залюлява
и в гърлото припява спомен драг.
Земята беше твоята страст и драма,
тя грееше в сърцето ти с любов.

Дари ѝ ти идеята голяма,
изпратена с небесен благослов.
Тя толкова любов на всеки дава.
Отплаща се стократно с тежък плод.
От никого не взема нищо даром,
въздига, храни щедро цял народ.
След теб пак пеят весело житата.

Прославят името ти южни ветрове.
Кълнат се в теб възторжено селата,
по-гъсти стават наште редове.
Палачи, и в смъртта за мъст готови,
обгръща ви забрава, вечен мрак!
Към труд и братство, хоризонти нови
повежда Стамболийски дружби пак.
Високо свети пантеона вечен.

Искри духът ти, дивно засиял.
На изповед пред образа ти спирам вечер
и тръгвам си пречистен, омъдрял...
И крача горд през времето съдбовно.
Превратности стотици преживях.
Но светеха ми Янини грамади
и нивата, която млад посях.

Пенко Керемидчиев

ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН!
С пожелание за здраве и
незабрана
на всичко написано...

Пенко Керемидчиев - 11 януари
Рилка Миронова - 27 февруари
Иван Селановски - 1 март
Милена Филипова - 5 март
Васил Калфов - 8 март
Йордан Борисов - 13 март
Харалан Недев - 25 март

ДА СИ СПОМНИМ...

Боян Стоянов - 1 януари
Иван Белослатински - 1 януари
д-р Иван Цолов - 17 януари
Цветко Николаев - 7 февруари
Захари Генов - 7 март

ВАСИЛ ЛЕВСКИ

„За чиста и свята република“

Знам, че ти завиждат, Дяконе,
че имаш слава... сред вълци...
За тайни срещи в Едрене
и с Букурещките борци.

Живя между простосмъртни
без име и без тескере.
Сега си всред безсмъртни
и твоят подвиг не умре!

Онзи прескок над плета;
край Къкрината покъртен,
беше крачка към смъртта,
но направи те безсмъртен.

Днес, хората са публика!
Сироти! Без цел и без Бог!
Де е твоята Република,
дето... ти беше Пророк!

Толкова години крача
все по същата земя...
Някога от болка плача.
Псувам, грача и виня!

Бил си днес сред Боговете?
От дядо ми това го знам.
Нека помнят синовете
не ще те никога предам!

Васил Калфов

ЯНИНИ ГРАМАДИ

Предател тук сълза не рони
и комунист не сторва кръст!
Тук идва Крайненецът Боне
и в кърпа взема шепа пръст!

Свещица палят земеделци;
за върност дават пак обет.
Пред Мавзолея европейци
във почит чакат своя ред.

И след тъжовно-скръбна панахида,
и братския, тих, дълбок поклон
селякът с мъничка обида
поема път към своя дом.

Запрял пред скръбната си нива
Той сейва шепицата пръст;
да си остане вечно жива
със жито над човешки рът.

Предател тук сълза не рони
и сталинист не сторва кръст.
Тук идва Крайненеца Боне
и в кърпа свива свята пръст.

Йордан Борисов

ЗА СВОБОДАТА, ЛЮБОВТА И ИСТИНАТА

Преди време, в един труден за мен момент, някой почука на вратата ми. След получения утвърдителен отговор тя се отвори и на прага застана сияеща Свободата. Погледна ме открито, отривисто и каза:

- Върви!

ПРОЛЕТНА ИДИЛИЯ

Да почувстваш топлината на земята
в грубите си селски длани...
Брате, бликналата радост във душата
по полята изорани!

Ширнали се ниви, пасбища богати.
Песента на чучулига
нейни дивен полет в устрема крилати,
който висините стигат!

Да почувстваш скритий ромон на
житата...
Лъх от пролетна омара.
Облачето сиво, спряло в небесата,
що на вятъра се кара...

Вярвай, щастие неземно те обзема.
Ето, люлякът ухае...
Сякаш листи са написана поема,
дните волни да омае!

Иван Селановски

ЗИМНА ОДА

Снежинките са леки и ме носят
в небето - син, непотъмнял кристал,
студът е стогодишен от въпроси,
но още непораснал е за жал.

А слънцето е бяла орхидея,
закичена на синия ревер,
въздиша зимата и аз със нея,
зарейни в годишния тефтер.

На пролет се живее по-зелено,
а зимата е помърдял старик,
за който все не ни остава време
освен ако не се стопа без вик.

Тогава без снега осиротели
разбираме, без зимата боли,
но тя се връща в клонки разкъсани
и в пролетните, приказни води.

Сезонът мразовита, скучна ода,
бекрайно, пусто бяла до екстаз
е първата ни стъпка към възхода
от южен вятър и от птици джаз.

Милена Филипова

Като веща познайница тя се бе
досетила за отдавнашното ми желание
да се докосна до тайнството на едно място.
Отговорих й, че не мога, защото имам
задължение трябва да се грижа за
птиците на двора.

- Остави ги! нареди ми Свободата.
- Как ще ги оставя, та аз ги обичам?!...
- А знаеш ли какво е любов? -
провокационно, предизвикателно ме
попита тя.

- Любов значи пълна отдаденост,
себеотрицание, жертвеноготовност..."-
Заразсъждавах.

- Любов значи пълна свобода!
прекъсна умванията ми Свободата.
- Но, за кого за мен или за птиците?!
недоумявах.

Отговори ми с една дума:
- Помисли!
След това се обърна и тихичко излезе,
а аз останах да си блъскам главата и да
търся отговора между тези две истини.

А къде е тук абсолютната истина?...
От тогава започнах да сънувам
Свободата ката завързана гладна птица.,
която чака от мен да я нахраня. Аз
протягам към нея пълните си шепи със
зърно, но все не успявам да я стигна...

Една нощ с неимоверни усилия я
доближих и й поднесох храната. Тя ме
погледна с благодарност и обич и започна
стръвно да кълве. След като се нахрани,
размаха доволно криле. Заразмахва ги
все по-бързо и по-бързо, докато накрая се
откъсна от земята и отлетя...

Събудих се цялата плувнала в пот.
Отговорът отведнъж дойде аз престанах
да отглеждам птици и те престанаха да
смуцават съня ми.

В любовта си ние взаимно се бяхме
освободили.

Дарина Цветкова,

*Творбата е наградена в конкурса
"Магията на Мездра"*

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК

Не мога родния език да не обичам,
не мога да го заменя със друг.
Как мога с чужди думи мама да наричам
и да говоря поетично с тях.

На него съм се учила да сричам,
съзвучията дивни да реда,
във живия му ритъм багрите усетих
и детските си песнички изпях.

На този език аз бойки стихове изказах,
творбите на класиците четях,
народните умотворения изучих
и много святи истини разбрах.

Слухът ми долови чужди думи
сред звуците на родната ни реч,
на бунт душата ми въстава
срещу чуждиците във родната ни реч!

Не мога родния език да не обичам
не мога да го заменя със друг,
не мога чужди думи в него да изричам,
не мога да не го опазя чист!

Живка Танчева

ПРЕЗ ПРОЗОРЕЦА НА СТАРОСТТА

Вечерен здрач изпълваше простора,
когато ний под звездния покров,
забравили несрета и умора,
все дирехме надежда и опора
за нашата напълваща любов.

Ветрецът шепнеше безкрайна песен,
когато аз и ти с младежки жар
под булото на вездесъща есен
пленихме в смут амур небесен
и пихме упоителен нектар.

И днес. ветрецът в мрак се вплита,
но не един до друг сме аз и ти.
Ти плачеш там, от вечна скръб разбита,
аз плача тук, животът че отлита -
коварен и жесток - прости... прости.

Тодор Цанев

НОВИ ЦЕЛОГОДИШНИ АБОНАТИ:
Мария Петрова Добрева
Димитър Ганчев
Вела Стамова
Тома Томов
Стоян Колдов
**Скъпи приятели,
БЛАГОДАРИМ ВИ!**

НОВИ КНИГИ

Живка Танчева отново поднесе приятна изненада на почитателите си и на читателите на в-к „Литературно земеделско знаме“ с нова книга - „Под старата лозница“, с подзаглавие „Едно разпиляно ято“. Томчето излезе през януари 2017 г. и е дело на изд. „Пладес“, град Павликени. Съдържа един документален разказ, по идея и спомени на Васил Стоянов от Бяла черква. Вярна на творческия си натюрел, Живка Танчева ни поднася една запомняща се изживяна приказка, в която доминира и нейното житейско верую - любов към земята, към свободата, към изначалните човешки ценности и народностна традиция. Да пожелаем на нашата Живка винаги живо, несекващо вдъхновение и незаспиваща гражданска съвест! На добър час!

ЛЗЗ

Редакцияната колегия на в-к „Литературно земеделско знаме“ приканва автори и читатели да изпращат на редакцияната поща нови книги - печатни и/или електронни, които ще бъдат представяни на читателската аудитория. Нека превърнем заедно нашия вестник в един висок форум на съвременната българска литература!

Очаквайте в следващия брой новата стихосбирка на Милена Филипова.

МИГ

Мигът, във който мисълта ти до моята се спря -
умря.
Във вечност се превърна... и ти,
макар че с мене тръгна,
не си до мен сега.

Искам да разговарям с теб -
мислено, разбира се.
Защото дори и в един град,
ние не се намираме,
дори и в един дом се
разминаваме
и не се откриваме.

Надежда Цанева

ЕДИН НАРОД

От един народ ограбен
Господи, какво излиза?!
Той превръща се в тегаба.
Няма съвест. Няма риза.
Пълен целия със злоба
ту е гневен, ту не гневен,
и ту вижда, ту не вижда...
И във тоя свят последен
в мъки тягостни съзижда!
О, кажете ми тогава,
с тая робска прокопсия
щом във своя път залита
и го люшка всяка сприя,
как могъл би да успее
във съдбовното си време?
И щастлив да заживее
без да носи тежко бреме?!
Най се лесно управлява
този, който няма риза.
И в таз дрипава държава,
при палача сам той слиза!
И неистово го моли
да обеси го без време...
Че със тия мисли голи
някой други ще го вземе!
И во веки и векова,
той покорен роб остава...
Без стоическа основа
сам лежи на гнила слава.

Милчо Присадашки

РОБСКА УЧАСТ

Очи да имаш,
но да не виждаш.
Уши да имаш,
но да не чуваш.
Сърце да имаш,
но да не тръпне.
В лице да те плюят,
а да се смееш
Съвест да имаш,
да е заспала.
Тъй, болна душата
би оцеляла.

Петко Згалеvски

НАШИ ЮБИЛЯРИ -

Пенко Илиев Керемидчиев на 90 години!

Роден е на 11 януари 1927 г. в град Панагюрище.
Завършва българска филология в СУ "Климент Охридски".
Преподавал е български език и литература в Девин, Сопот, Калопфер, Копривница, Раковски. Жителският му път е белязан от земеделската идея, която винаги е носил в сърцето си и е защитавал с цената на несгоди и страдания. Негови произведения са печатани в много регионални и национални периодични издания.

Разбирането му за поезията е, че тя трябва да служи на човека, като изразява неговите мисли и чувства, за да го възвиси нравствено и духовно. Пенко Керемидчиев се изявява и като майстор на есето.

Пенко Керемидчиев е автор на стихосбирките "Откраднато слънце" (1994 г.), последвана от "Разпятие", "Непокорна летопис", "Пронизана душа", "Изстрадано време", "Венец от живи рани", "Видения", "Недосънувани блянове", "По-приказна от приказка". Член е на Съюза на писателите земеделци в България и активно сътрудничи на в-к "Литературно земеделско знаме".

С ДУШАТА СИ ТЕ ГАЛЯ

Позна ли ме? Промъкнах се във Рая.
Не вятърът. С душата аз те галя.
Във моя стих така ще те извая
пред хубостта и Бог да замълчи.
Че ти си, мила, първото кокиче,
разтворило молитвено очи.
Най-чакано, усмихнато момиче,
през вихрите донесло ни лъчи.
И лумна пак в душата ни надежда.
Жаравата просветна, засия.
През хилядите нишки прежда
пак пролетта ни лъхна, полудя.
Подай ръце, земята да обгърнем двама,
от нашата любов да й дарим,
и капка няма в нея - грам измама
с усмивка детска към добро вървим.
Сърцето ти е мъничка Вселена -
сълзи и обич - всичко ще събере,
за нежност само, мила, си родена,
сърцето ми затуй те, блян, зове.

Пенко Керемидчиев

ЕДНА ЗАКЪСНЯЛА СРЕЩА...

В края на януари т.г. получих един чудесен подарък - две стихосбирки на Пенко Керемидчиев - „Недосънувани блянове“, изд. „Богиня“, Панагюрище, 2012 г. и „По-приказна от приказка“, изд. „СД-Раум“, Панагюрище, 2013 г.

Когато ги прочетох, на един дъх, вече знаех, че това е не просто подарък за духа на читателя, но и едно ново докосване до непознати, неподозирани кътчета от богатата духовност на автора.

Ласкаех се, че познавам творчеството му. Познавах неговия изящен, строен стих, пропит с патриотизъм и гражданска доблест, с дълбоко разбиране за прекрасното в природата и човека, за нравствения полет и трансцендентното потапяне в изначалните морални ценности и категории на християн-демократическата традиция и земеделската идеология. Поезия, която оставя впечатление за монументалност и тържественост, която е подтик към преклонение и възвисяване. И, макар че и в поранните стихосбирки на Керемидчиев не липсват лирични творби, посветени на близки и любими на поета хора, то основното звучене остава одическо, а персонажите, извадени от авторското слово са предимно знакови личности от нашата история и литература /Александър Стамболийски, Никола Петков, Левски, Паисий, Дебелянов и др./

Ето защо закъснялата ми среща с последните издадени до момента книги на Пенко Керемидчиев, ме завари неподготвена за поредната ни среща:

Търси ме в звездните предели.
Търси ме в хоризонта чист,
там, дето сребърни къдели
се кънят в ангелската вис. /"Досънувай", „Недосънувани блянове“/

Или:
Глава ще сложа в меката ти длан,
ще се отпусна и ще помечтая,
припомняйки си дивния ти стан
минути на шеметна омая... /"Лятна вечер", „Недосънувани блянове“/

И в онзи свят аз искам да си с мен,
така на роза цялата ухаеш. /„Копнеж“, „По-приказна от приказка“/

Да продължавам ли?

Не бих могла - това би ме довело дотам, да цитирам целите стихосбирки.

Тези стихове нямат нужда от дисекцията на литературоведа и литературния критик, нямат нужда да бъдат броени сричките им, да бъдат търсени римите им, да бъдат класифицирани и диагностицирани. Те пеят и тяхната песен ни понася сред звездните предели и ни шепти за мигове на шеметна омая. Те внушават - любов и блян, страст и сън и недосънуваната приказка на земните ни дни... Когато четем поезията на Пенко Керемидчиев, затворена между кориците на най-новите му стихосбирки, усещаме живота пулсиращ, увеличащ, изтичащ, но истински, пътен, като тъгата и хляба, като горчивата жажда и същността на битието:

Когато мен не ще ме вече има,
ти пак, Живот, наздравица вдигни!
Без тебе, без Родина, без любима,
с петите чак усещам, че горчи... /"Живот, бъди!", „По-приказна от приказка“/

Но ще среща, ако кажа, че в „Недосънувани блянове“ и „По-приказна от приказка“ Пенко Керемидчиев е друг. Друг е ароматът на подправките, но хлябът на неговата творческа същност е същия дори в новата, изострена лиричност и чувствителност, стоманата на неговата гражданска позиция и усещането му за народностност и историзъм свисти:

Една девойка дивно любоводна
на знамето извайва лъв за скок. /"Знаменоската", „По-приказна от приказка“/

Туптят сърца изпод гранита,
вериги тягостно дрънчат.

Луна изгряла - жълта пита
отмерва дълг, страшен път. /"Заточеници", „По-приказна от приказка“/

И не на последно място е магията на неговата неповторима, бих казала - натуралистична образност.

Преди да завърша този кратък обзор, не мога да не спомена и един цикъл стихотворения, посветени на Израел и еврейския народ, които, лично за мен са знакови, изключителни творби, не толкова с художествените си качества /в това отношение Яворов остава ненадминат в нашата литература/, колкото с гражданската си пълнокръвност и с авторския усет за необходимост, дори за неотложност темата за другостта и толерантността отново ярко и категорично да бъде поставена в дневния ред на обществото ни - все по-озъбено, все по-ксонофобски настроено и негово да приеме необходимия космополитизъм на съвременната епоха.

В края на своето девето десетилетие, Пенко Керемидчиев показва завидно млад, готов да откликва на новото в обществените нагласи дух, показва и една чувствителност, незабравила незавяхващия аромат на любовта, шемета на кръвта, както и нуждата от човешко докосване, от две сплетени ръце, които разбират духовния полет без думи.

БУНТОВНИТЕ ПЕСНИ НА ДОБРИ ЧИНТУЛОВ

Преди 130 години тихо угасва физическият живот на един родолюбив будител, творец, учител, дочакал тържеството на заветния си копнеж Освобождението на България от петвековното турско иго. Добри Чинтулов, колко малко знаем за неговата биография? Дори годината на неговото рождение е спорна 1822 или 1823 г., но повече от век едва ли има български родолюбец, който да не помни поне едно от малко запазените му стихотворения: Къде си, вярна, ти любов народна; Стани, стани юнак Балкански!; Вятър ечи, балкан стене и др. песни-химни на революционния възторг.

Знае се, че е роден в гр. Сливен в бедното, многолюдно семейство на тепавичаря Петър Чинтулов. Расте по времето на съдбовни събития, свързани с открити бунтове срещу безправията на робството, чието бреме е станало непоносимо. Руско-турската война от 1828-1829 г. раздвижва надеждите на Сливенци, но турските власти отново и отново ги смазват.

Още шестнадесет годишен Добри ще тръгне към Балкана "да си търси честта", с комат хляб, малко дрешки и двадесетина гроша в торбата. Установява се за месеци в гр. Търново - древната българска столица, където работи като ратай, посещава килийно училище и си признава: понаучил съм малко гръцко писмо и четмо. Скътал в сърцето си любовта към родния край, към родината от легендите за миналата свобода, той минава Дунава, да търси възможности за по-високо образование. В центъра на Букурещ има цяла чаршия на балканджии търговци с някои от които той се среща. В Букурещ сливенският юноша престоява повече от година, където учи в елино-гръцкото училище на братя Христиди.

През лятото на 1839 г. пристига в Одеса жаден за още образование, за да е полезен на поробените си братя. Получава подкрепа от български търговци. Става стипендиант в Околийското училище, а после на Херсонската духовна семинария в педагогическия й отдел. Там, в Одеса, се среща с Найдено Геров, Ботьо Петков /бащата на Христо Ботев/, Сава Филаретов, Иван Богоров, Никола Михайловски и много други будни български възрожденци, които учат там. Духовният мир е родолюбив, славянофилски, просветителски.

В Одеса Чинтулов се потапя в руската литературна класика. Тя му помага да изрази обичта си към поробената родина със средствата на една висока поетична култура. И неговото поетично творчество остава живо и до днес не само с патриотичният заряд, който носи, но и с майсторството на поетичния изказ:

Небесна радост там живее
покрай студената вода;
там вятърът кога повее
в сърца разлива веселба.

Или:

Аз минах селото Преслава,
достигнах и до таз морава
и като гледам тез места,
макар да нямат те уста,
кръвта ми силно те вълнуват
и на душата ми хортуват:
Запри се, та си почини
при тез свежени старини!" и т. н.

През 1850 г., Добри Чинтулов се завръща в България и родния си град, където става учител. Той преустройва училищното дело. Въвежда изучаването на история, география, физика, аритметика, геометрия, изучаване не само на български, но и на руски език. Съдейства за организирането на читалище. Посвещава се изцяло на просветителска дейност. До края на живота си остава предан на учениците си, на читалищните и църковни дела.

Голяма част от творчеството му е изгубено. Житейските му тегоби не свършват. Здравето му се влошава. Полусляп и грохнал, учителят, творецът на бунтовни възрожденски стихове-песни дочаква Освобождението. Приветствието на сливенци към първите руски войски, стъпили в града, е произнесено от него.

Маргарита Нешкова

* Поради големия интерес към статията, публикувана в електронното издание на вестника - бр. 5-6/2016 г., Редакцията колегия я представя на читателите отново в настоящия брой.

